

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ สังกัดมหานิกาย : กรณีศึกษา การบริหารของเจ้าอาวาสของวัดในจังหวัดชุมพร ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Mixed Methods) โดยอธิบายวิธีการดำเนินวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรเชิงปริมาณ คือ เจ้าอาวาสของวัดในจังหวัดชุมพร จำนวน 145 รูป (ศึกษาวิจัยเฉพาะวัดที่พระภิกษุจำพรรษาตั้งแต่ 5 รูป ขึ้นไป ในปีพ.ศ. 2560 เพื่อให้ได้ข้อมูลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ครบทั้ง 6 ด้าน เพราะบางวัดมีภิกษุอยู่จำพรรษา 1 รูป ไม่สามารถเก็บข้อมูลในการบริหารได้ เช่น ด้านการปกครอง ด้านการศาสนศึกษา วิธีเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Copyright© Suratthani Rajabhat University

All Right Reserved

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรเจ้าอาวาส ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ในจังหวัดชุมพร จำนวน 145 รูป (วัด/สำนักสงฆ์ ที่มีพระภิกษุอยู่จำพรรษา 5 รูปขึ้นไป พ.ศ. 2560)

ลำดับที่	ชื่ออำเภอคณะสงฆ์	จำนวนประชากร (วัด/รูป)
1	อำเภอเมืองชุมพร	39
2	อำเภอหลังสวน	26
3	อำเภอสวี	22
4	อำเภอท่าแซะ	19
5	อำเภอปะทิว	22
6	อำเภอละแม	6
7	อำเภอทุ่งตะโก	6
8	อำเภอพะโต๊ะ	5
รวมจำนวน		145

ที่มา : บัญชีสำรวจพระภิกษุ-สามเณรจำพรรษา สำนักงานเจ้าคณะจังหวัดชุมพร : 2560

ประชากรเชิงคุณภาพ ได้แก่ พระสังฆาธิการผู้เป็นประธานและกรรมการ ในการกำหนดแผนพัฒนาวัด ตามหลักยุทธศาสตร์ 6 ด้าน ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของจังหวัดชุมพร รวมจำนวน 13 รูป โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดชุมพร แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานซึ่งเป็นตัวแปรอิสระเกี่ยวกับอายุ พรรษา วุฒิการศึกษา ระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส และอำเภอคณะสงฆ์ที่วัดสังกัดอยู่ มี 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการปกครอง ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสาธารณูปการ และด้านการสาธารณสงเคราะห์ คือ

การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง 4 ข้อ

การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศาสนศึกษา 3 ข้อ

การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ 3 ข้อ

การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 4 ข้อ

การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณูปการ 6 ข้อ

การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ 6 ข้อ

การให้คะแนนของแบบสอบถามเป็นลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scales) (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ, 2549 : 141) โดยมาตราส่วนประมาณค่า ลักษณะแบบสอบถามใช้ระดับเกณฑ์การวัดผล 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง ระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของเจ้าอาวาสของวัดในจังหวัดชุมพรมีลักษณะแบบปลายเปิด ให้ตอบโดยเสรี (Open End Question)

การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบเจาะจง เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของจังหวัดชุมพร โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์ แล้วนำเสนอเป็นความเรียงในภาพรวมของแต่ละด้านเพื่อเป็นแนวทางการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของจังหวัดชุมพรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การสร้างเครื่องมือ

การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามในครั้งนี้ โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาหลักเกณฑ์การสร้างแบบถาม แล้วสร้างเป็นข้อคำถาม โดยกำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัย
3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา การใช้สำนวนภาษา หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำให้สมบูรณ์

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้วนำเสนอประธานกรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและพิจารณาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ และนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 5 รูป/คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Congruence : IOC)

การตรวจเครื่องมือเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence) ของแต่ละข้อคำถาม โดยค่าสัมประสิทธิ์แต่ละข้อต้องมีค่า IOC มากกว่า 0.5 ขึ้นไป แสดงว่ามีความเหมาะสมและเลือกเฉพาะข้อที่อยู่ในเกณฑ์ หลังจากที่คุณผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขแล้ว จัดทำแบบสอบถามอีกครั้ง นำเสนอให้ประธานกรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจพิจารณาความถูกต้องอีกครั้ง แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นต่อไป

5. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับเจ้าอาวาสที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 รูป แล้วตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับจากกลุ่มทดลองแล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาค่าสถิติความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

6. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้ว นำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้ การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview) โดยการศึกษาเอกสารเนื้อหาแบบสอบถามเชิงปริมาณ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แล้วจึงนำแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์แล้วดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Copyright© Suratthani Rajabhat University

All Right Reserved

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์เจ้าคณะจังหวัดและเจ้าอาวาสวัดในการเก็บข้อมูล
2. ติดตามเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยตนเอง ในการแจกแบบสอบถาม
3. ขอความร่วมมือพระสังฆาธิการเก็บข้อมูลในเวลาประชุมคณะสงฆ์ หรือในโอกาสที่เหมาะสม

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจากเจ้าอาวาสของวัดในจังหวัดชุมพร จำนวน 145 รูป มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม รวบรวมแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

เชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. สัมภาษณ์เชิงลึกด้วยตนเอง โดยการบันทึกเทปการสัมภาษณ์ การจดบันทึก
2. เก็บข้อมูลเวลาประชุมเรื่องการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามแผนพัฒนาวัด 6 ด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมแบบสอบถามจากเจ้าอาวาสของวัดในจังหวัดชุมพร จำนวน 145 รูป มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ ทำการประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences : SPSS) ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะการเลือกตอบวิเคราะห์โดยการหาค่าสถิติความถี่ (Frequency) และคิดเป็นค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยตารางประกอบความเรียง

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของเจ้าอาวาสวัดในจังหวัดชุมพร 6 ด้าน คือ ด้านการปกครอง ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสาธารณูปการ และด้านการสาธารณสงเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อและรายด้าน และนำมาแปลผลโดยเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ประเมินค่าใน 5 ระดับ และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามช่วงของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 100)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีระดับการบริหารมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีระดับการบริหารมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีระดับการบริหารปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีระดับการบริหารน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีระดับการบริหารน้อยที่สุด

วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของเจ้าอาวาสจากวัดแยกเป็นรายอำเภอของวัดในจังหวัดชุมพร โดยจำแนกข้อมูลส่วนบุคคล ด้วยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ในกรณีที่มีความแตกต่างจะทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

3. นำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของเจ้าอาวาสวัดในจังหวัดชุมพร มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอเป็นความเรียง

การวิจัยเชิงคุณภาพ เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้ว นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก นำมาสังเคราะห์แล้วนำเสนอเป็นความเรียง เพื่อให้ทราบถึงการแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ สังกัดมหานิกาย : กรณีศึกษาการบริหารเจ้าอาวาสของวัดในจังหวัดชุมพรจำนวน 6 ด้าน คือ ด้านการปกครอง ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสาธารณูปการ และด้านการสาธารณสงเคราะห์ เพื่อให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Copyright© Suratthani Rajabhat University
All Right Reserved